

VARPUNEN

ВОРОБЫШЕК

Kansalaisjärjestö Mosaiikki ry kiittää lastenprojektiaan varten myönnetystä taloudellisesta tuesta:

- Suomen Opetusministeriöä
- Säätiötä Russki Mir

Общество Мосаикки ру выражает благодарность за финансовую поддержку детского проекта:

- Министерству образования Финляндии
- Фонду «Русский мир»

Lastenprojektissa työskentelivät:

Projektijohtaja / päätoimittaja: Tatjana Doultseva

Piirroksiset: Alexandra Sholokhova, Nina Gedevskaja

Kääntäjä (ve-su): Eveliina Heino, Nina Laurila

Projektisihteeri / kääntäjä (su-ve): Lidia Popova

Suunnittelu ja taitto: Natalia Savela

Huolehtivaisille vanhemmille -osion on koostanut Pirjo Sutinen ja Tatjana Sojunen

Над детским проектом работали:

Руководитель проекта / главный редактор - Татьяна Дульцева

Художники - Александра Шолохова, Нина Гедевская

Перевод на финский язык - Эвелиина Хейно, Нина Лаурилла

Секретарь проекта / перевод на русский язык - Лидия Попова

Дизайн и верстка - Наталья Савела

Информацию в раздел «Заботливым родителям» подготовили Пирьо Сутинен и Татьяна Союнен

Lehti on tarkoitettu ilmaisjakeluun.

Palautetta ja kommentteja voi lähettää toimituksen sähköpostiosoitteeseen:

mosaiikki@mosaiikki.info

Kaikki Varpunen-lehden tekijäoikeudet omistaa julkaisija.

© Julkaisija: Mosaiikki ry

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Ювяскюля

Painopaikka: 4-M Oy

Ювяскюля 2010

Журнал предназначен для бесплатного распространения.
Отзывы и комментарии можно присылать на e-mail редакции:

mosaiikki@mosaiikki.info

Все права на журнал «Воробышек» принадлежат издателю.

© Издатель: Общество Мосаикки ру

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Ювяскюля

Печать: 4-M Oy

Ювяскюля 2010

ISSN 1797-6405

Sisällys

- 2 Toimitukselta
- 4 Iloinen matematiikka
- 6 Kirjoita eläinten nimet
- 8 Ristikko
- 10 Yhdistä sanat
- 12 Opetellaan hiihtämään
- 16 Tiedonhaluisten klubi
- 20 Mielenkiintoista
- 26 Opetellaan piirtämään
- 28 Keksi kuvista tarina
- 29 Huolehtivaisille vanhemmille

Содержание

- 2 От редакции
- 4 Весёлая математика
- 6 Напиши названия зверей
- 8 Кроссворд
- 10 Соедини слова
- 12 Учимся кататься на лыжах
- 16 Клуб «Почемучек»
- 20 Это интересно
- 26 Учимся рисовать
- 28 Придумай рассказ по картинкам
- 29 Заботливым родителям

Rakkaat lapsukaiset!

Olemme nyt ihan oikean ja aidon talven keskellä. Tiedätkö mitä aikuiset ja lapset harrastavat mielellään talvella? He hiihtävät. Se ei ole kovin vaikeaa, mutta jos et osaa vielä hiihtää, niin voit opetella. Tämän Varpunen-lehden sivulla 12 on oppitunteja aloitteleville hiihtäjille. Sinulta vaaditaan vain hitusen kärsivällisyyttä ja lupaan, että kaikki onnistuu!

No mitäs minä sanoin, teidän osoittauduitte kaikki hyviksi oppilaiksi ja opitte hiihtämään! Lähdetäänpä sitten hiihtoretelle talviseen metsään. Jos et kiirehdi liikaa, sinulle jää aikaa katsella molemmille puolille, jolloin saatat nähdä lumessa metsäneläinten jälkiä. Näistä jäljistä luonnontuntijat pystyvät päättelemään mikä lintu tai eläin jätti ne.

Haluatteko lapset tulla tällaisiksi asiantuntijoiksi? Mikään ei ole sen helpompaa. Avaa Varpunen-lehden sivu 4, ota käteesi mustekynä tai lyijykynä ja yritä arvata oikein linnun tai eläimen nimi ja paina samalla mieleesi millaisen jäljen se jättää lumeen. Kirjoita oikeat vastaukset tyhjiin ruutuihin sivulla 6. Väritä vielä loppuksi kuvat värikynällä.

Дорогие ребята!

Сегодня мы оказались с вами в самой настоящей Зимушке-зиме. Знаете, что любят зимой взрослые и дети? Кататься на лыжах. Это не так трудно, и если вы ещё не умеете, то можете поучиться. В этом номере «Воробышка» на странице 12 есть уроки для начинающего лыжника. Немножечко терпения, и я обещаю, у вас всё получится!

Ну, что я говорил, вы все оказались хорошими учениками и замечательно научились ходить на лыжах! Давайте теперь вместе отправимся в зимний лес на лыжную прогулку. Если не очень спешить и успевать смотреть по сторонам, то можно заметить на снегу следы лесных обитателей. По этим следам знатоки природы определяют, что за птичка или зверёк их оставил.

Хотите, ребята, стать такими знатоками? Нет ничего проще. Откройте «Воробышек» на странице 4, возьмите ручку или карандаш. Внимательно рассмотрите картинки и вспомните как называются эти звери и птицы, а заодно запомните, какие следы они оставили на снегу. Названия птиц и зверей впишите в пустые квадратики на странице 6. И, конечно же, раскрасьте картинки цветными карандашами.

Niin ja vielä.... Tässä Varpunen-lehden numerossa teitä lapsia odottaa uusi palsta, jonka nimi on Tiedonhaluisten klubi. Tämän lisäksi lehdessä on mielenkiintoista tietoa pienistä hiiristä, iloinen matematiikka, ristisanatehtävä ja monia, monia hauskoja kuvia ja piirustuksia.

Varpunen-lehden parissa sinulla ei ole koskaan tylsää!

Toimituksen luova työyhteisö

А ещё... А ещё в этом номере журнала «Воробышек» вас, ребята, ждёт новая рубрика «Клуб почемучек», интересные факты из жизни маленьких мышек, весёлая математика, кроссворд и много-много забавных рисунков-картинок.

С журналом «Воробышек» никогда не скучно!

Творческий коллектив редакции

Iloinen matematiikka

Весёлая математика

Laske kuinka monta jälkeä eläimet ja linnut ovat jättäneet lumeen.

Посчитай, сколько следов звери и птицы оставили на снегу.

=

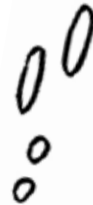
=

=

=

=

Valitse oikea merkki <, = tai >.

Напиши правильный знак <, = или >.

Kirjoita eläinten nimet suomeksi ja venäjäksi.

Напиши названия зверей и птицы на финском и русском языках.

I				
---	--	--	--	--

P				
---	--	--	--	--

K				
---	--	--	--	--

M						
---	--	--	--	--	--	--

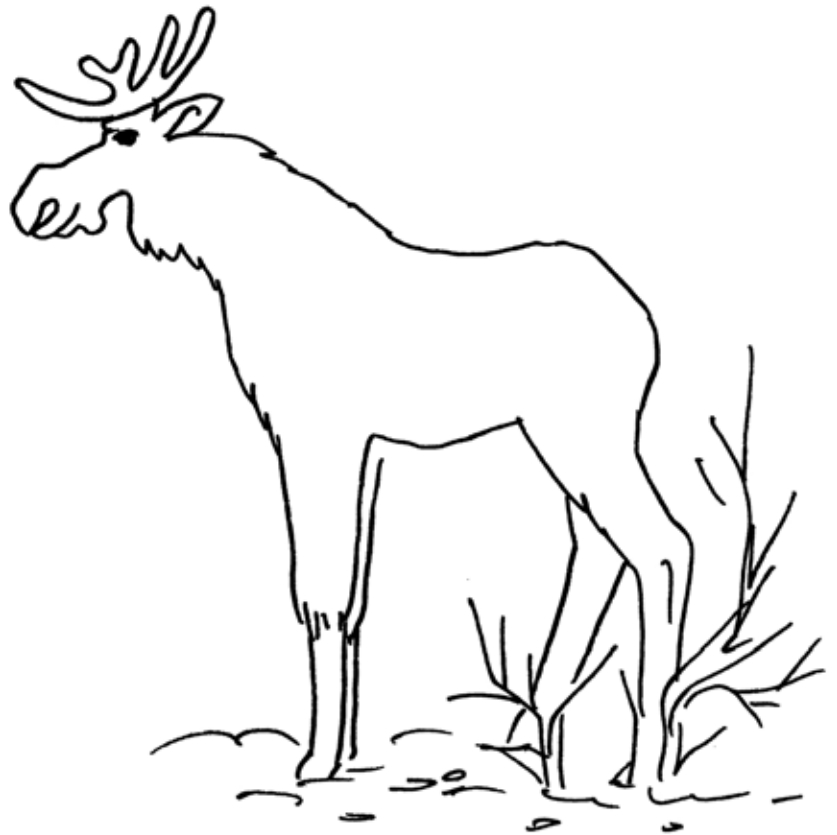

Ж □ □ □ □

З □ □ □ □

Н □ □ □ □

Л □ □ □ □

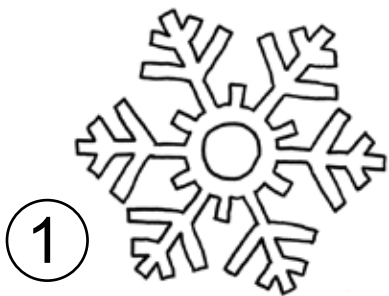
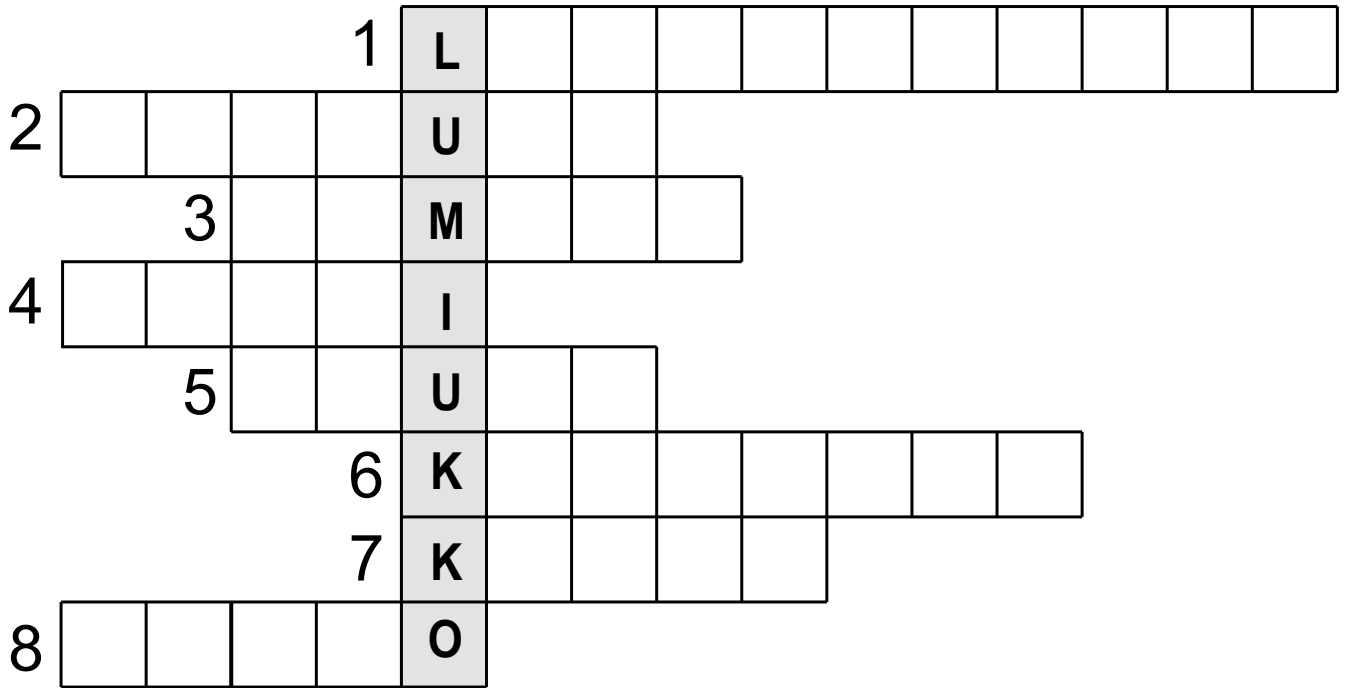

Т □ □ □ □

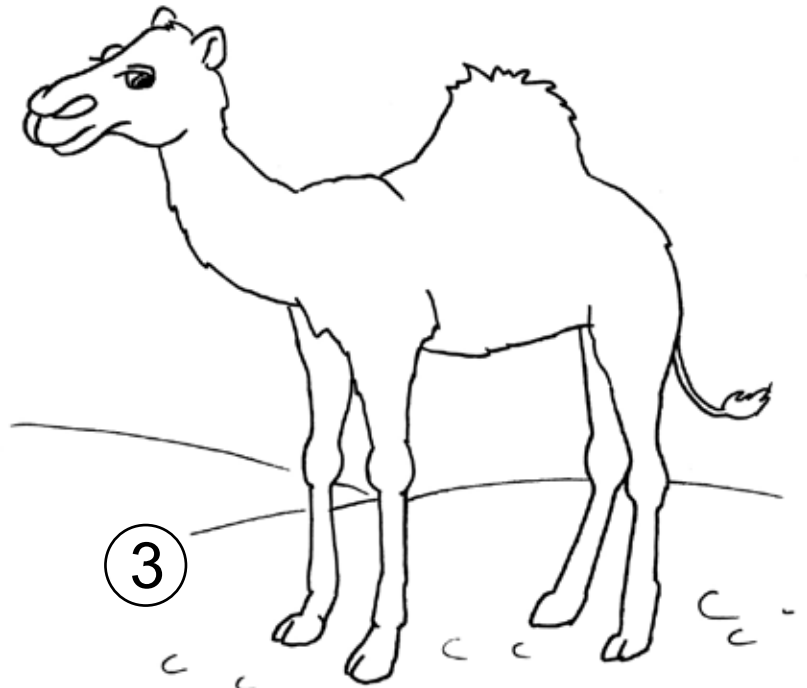
Д □ □ □ □

Ristikko

1

3

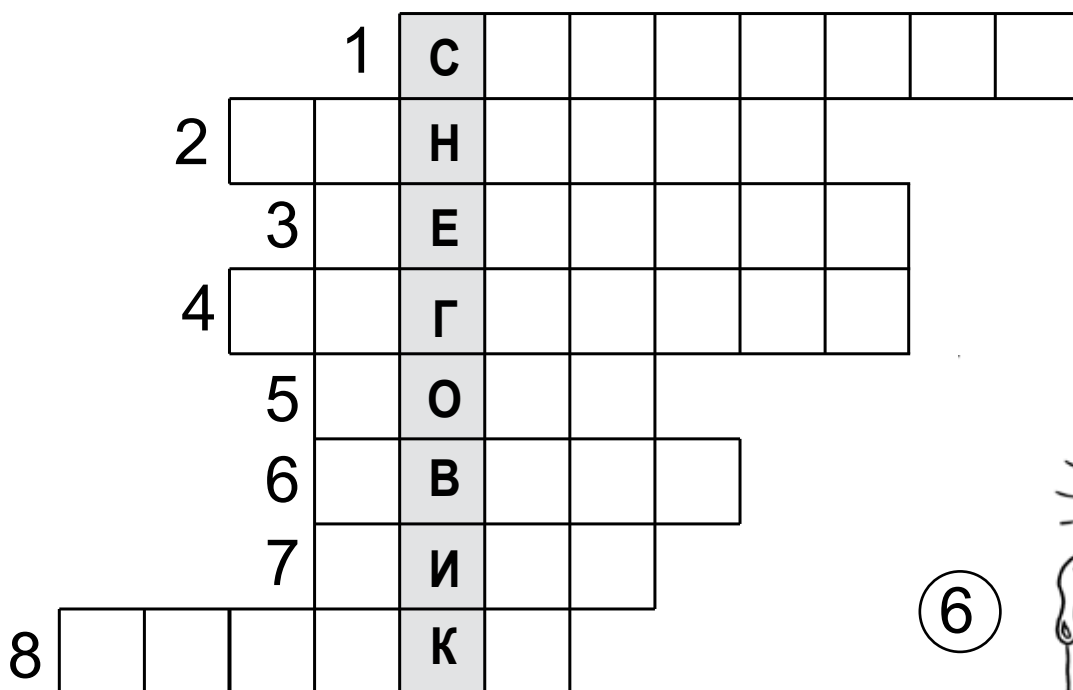

7

4

Кроссворд

6

5

8

2

Poika aikoo tehdä lintulaudan.

Mitä näistä tavaroista hän ei tarvitse?

Yhdistä oikeat sanat kuviin.

Мальчик решил сделать кормушку для птиц.

Какой из предметов лишний?

Соедини картинки с правильными словами.

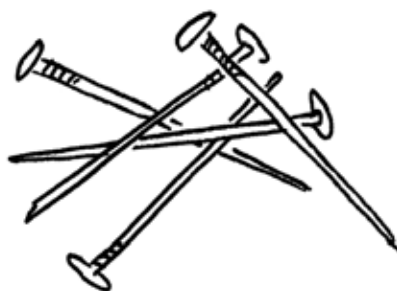
höylä

рубанок

lautoja

доски

saha

пила

teeranni

чайник

lintulauta

кормушка

nauvoja

ГВОЗДИ

vasara

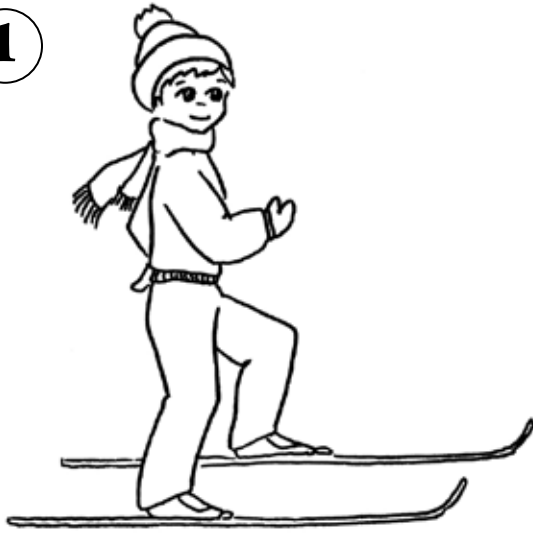
МОЛОТОК

Opetellaan hiihtämään

1

1. Askeltaminen

No niin lapset, joko olette nousseet suksille? Sauvat voitte jättää vielä penkille, sillä ette tarvitse niitä vielä. Opetan teille suksilla tehtävän kävelyaskeleen. Nosta oikeaa jalkaa suksen kera, astu askel eteenpäin ja läpsäytä suksi lumeen. Tee tämän jälkeen sama vasemmalla jalalla. Tämä on askeltamista.

2. Liukuaskel

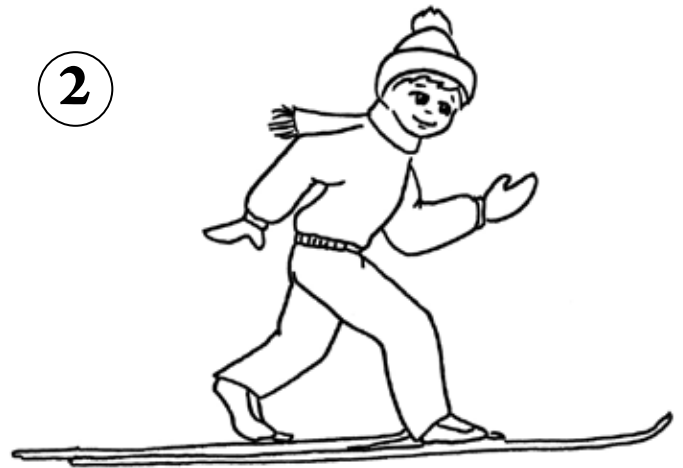
Seuraavaksi näytän teille hiihtäjän perusasennon. Koukista jalkoja hieman polvista ja nojaa kehoasi hieman eteenpäin. Sehän meni hienosti, löysitte oikean asennon.

Sitten opetan teille kaikkein tärkeimmän asian – liukuaskeleen. Ottakaapa kaikki hiihtäjän asento. Älä anna suksen irrota lumesta, vaan liu'uta oikeaa jalkaa eteenpäin ja siirrä kehon paino oikealle jalalle. Kun tunnet oikean suksen pysähtyvän, toista sama liike vasemmalla jalalla. Mitä voimakkaammin ponnistat, sitä pidemmälle liu'ut. Mahtavaa! Teiltähän onnistuu kaikki. Oikein hienoa.

1. Ступающий шаг

Ну, ребята, все встали на лыжи? Палки прислоните к скамейке. Пока они вам не нужны. Я буду учить вас ступающему шагу. Поднимите правую ногу с лыжей, шагните, хлопнув ею по снегу, то же сделайте левой ногой. Это и есть ступающий шаг.

2

2. Скользящий шаг

Теперь я покажу вам основную стойку лыжника. Ноги слегка согните в коленях, а тело наклоните вперед. Правильно. Молодцы.

Теперь я буду вас учить самому главному – скользящему шагу. Примите стойку лыжника. Не отрывая лыж от снега, сделайте скользящее движение вперед правой ногой, перенеся всю тяжесть тела на неё. Как только почувствуете, что правая лыжа останавливается, сделайте то же движение левой ногой. Чем сильнее будет толчок, тем длительнее будет скольжение. Молодцы, молодцы! У всех всё получается. Очень хорошо.

УЧИМСЯ КАТАТЬСЯ НА ЛЫЖАХ

3. Liukuminen sauvojen kanssa

No niin, nyt voitte ottaa sauvat. Ne auttavat teitä. Sauvojen avulla pääsette liukumaan vielä nopeammin. Oikea jalka – vasen sauva. Vasen jalka – oikea sauva. Hienoa lapset! Olen tyytyväinen teihin tänään. Opetan teille pikkuhiljaa ihan kaiken.

4. Käännös

Opetellaanpa seuraavaksi kääntymään. Kaikkein helpoin tapa kääntyä on tehdä se paikallaan ASTUEN. Oletetaan, että haluat kääntyä oikealle. Kohota oikeaa jalkaa, mutta älä anna suksen kannan irrota maasta. Siirrä sitä oikealle. Toista sama vasemmalla suksella. Siirrä sitten uudestaan oikeaa jalkaa ja niin edelleen. Jos teet käännöksen oikein, lumeen muodostuu erisuuntaisia säteittäisiä jälkiä.

3

3. Скольжение с палками

Ну вот, теперь вы можете взять лыжные палки. Они вам помогут. С палками вы пойдёте скользящим шагом ещё быстрее. Правая нога – левая палка, левая нога – правая палка. Молодцы, ребята. На сегодня довольно. Понемногу я обучу вас всему.

4. Поворот

Давайте попробуем научиться делать поворот. Удобнее всего поворачиваться на месте ПЕРЕСТУПАНИЕМ. Допустим, вы хотите повернуть направо. Приподнимите правую ногу, не отрывая пятки правой лыжи. Перенесите её на полшага вправо. Таким же способом переставьте левую лыжу. Затем опять правую и так далее. Если вы делаете поворот правильно, то на снегу останется след в виде расходящихся лучей.

4

5. Nousu

A. Jos mäki on loiva, sitä voi nousta ylös askeltamalla eli tamppaamalla suksia lumeen.

B. Puolittainen haarakäynti keskijyrkän mäen nousemiseen: Toinen suksista painetaan koko painolla lumeen, toinen nostetaan ja asetetaan hieman sivuviistoon siten, että suksen kärki on hieman toista pidemmällä. Näin noustaan ylös asti.

5B

C. Sivuttaisnousu: Käännä vasen kylkesi mäen huippua kohti. Aseta sukset samalle tasolle. Ota sitten vasemmalla jalalla askel ylös mäkeä painaen suksen ulkoreunaa. Paina sitten suksen sisäreunaa ja nosta tämän jälkeen oikea sukki sen viereen niin, että molemmat sukset ovat jälleen samassa tasossa. Tällä tavoin on mahdollista nousta hyvin jyrkkiä mäkiä - etenkin, jos käytät sauvoja apunasi.

5A

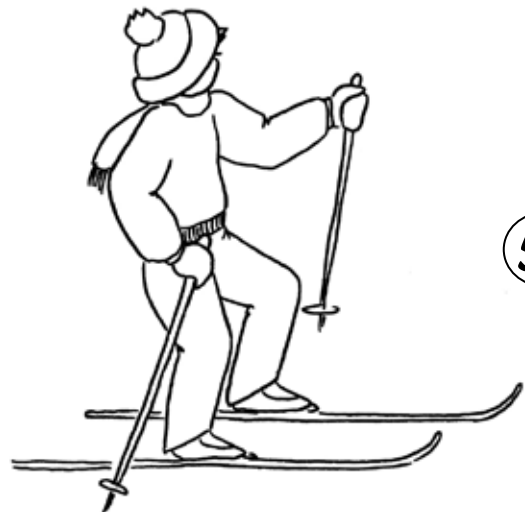

5. Подъёмы

A. На пологий склон можно подняться ступающим шагом с прихлопыванием лыжами по снегу.

B. Подъём «полуёлочкой» - на склонах средней крутизны. Одну лыжу поставьте на снег всей плоскостью, другую чуть наискосок, отставив подальше носок второй лыжи от первой. Так и поднимайтесь вверх.

C. Подъём «лесенкой». Повернитесь левым боком к вершине горки. Лыжи поставьте ровно. Сделайте шаг левой лыжей вверх по склону, упирая лыжу на внешнее ребро. Затем, делая упор на внутреннее ребро, подставьте к ней правую лыжу так, чтобы обе лыжи опять встали ровно. Так вы можете подняться на крутую горку, особенно, если будете помогать себе палками.

5C

6. Lasku

Ennen kuin ryhdyt laskemaan mäkeä, palauta mieleesi hiihtäjän perusasento. Aseta sukset vierekkäin samalle tasolle lähelle toisiaan. Jousta polvista ja taivuta hieman eteenpäin. Sinun täytyy joustaa jaloista laskun aikana. Mitä jyrkempi mäki, sitä enemmän sinun täytyy joustaa jalkoja polvista ja nojata eteenpäin.

6

7. Jarrutus

Opettele aluksi jarruttamaan hyvin loivissa mäissä. Jarruta PUOLIAURAAMALLA. Toinen suksista jatkaa liukumista ja kehon paino siirretään sille. Käännä toista suksea hieman vinoon liukuvaan sukseen nähden ja paina suksen sisäreunaa. Tämä on vaivaton tapa jarruttaa.

Opettele jarruttamaan vuorotellen kummallakin jalalla, aloita ensin vahvemman jalallasi.

Menestystä opetteluun!

Lähde: Sofia Prokofjeva,
Rumjanye ščechki (Punaiset posket),
M., 1989.

6. Спуск

Прежде чем спускаться с горки, вспомните основную стойку лыжника. Лыжи поставьте ровно, близко одна к другой. Колени согните, немного наклонитесь вперед. Во время спуска вы должны пружинить на ногах. Чем круче горка, тем больше нужно согнуть колени и наклониться вперед.

7. Торможение

Сначала попробуйте торможение на самых пологих склонах. Торможение выполняйте ПОЛУПЛУГОМ. Одна из лыж продолжает скользить, на неё переносится тяжесть тела. Вторую лыжу слегка поверните носком к первой, упирая лыжей на внутреннее ребро. Так вы плавно затормозите. Притормаживать учите попеременно обеими ногами, начиная с сильнейшей ноги.

Успехов в обучении!

Источник: Софья Прокофьева,
«Румянные щёчки», М., 1989

7

Tiedonhaluisten klubi

Lapset, Venäjällä ilmestyy lastenlehti ABVGD-jika, jota lukevat samanlaiset tytöt ja pojat kuin te. Mutta he eivät ainoastaan lue lehteä, vaan lähettävät lehden toimitukselle kysymyksiä. Jokaisessa ABVGD-jika lehden numerossa ilmestyy Haluan tietää kaiken –palsta, josta voi lukea vastaukset kaikkein mielenkiintoisimpiin kysymyksiin.

Mekin halusimme aloittaa Varpunen-lehdessä samanlaisen palstan ja annoimme sille nimeksi Tiedonhaluisten klubi. Lastenlehti ABVGD-jika antoi vanhemman ystävän tavoin meille luvan julkaista Varpunen-lehdessä lukijoidensa kiinnostavia kysymyksiä vastauksineen.

Kuka keksi coca-colan?

Arina Gurkina (kaupunki: Omsk)

Кто придумал кока-колу?

Арина Гуркина (г. Омск)

Amerikkalainen lääkäri John Pemberton keksi coca-colan vuonna 1886. Tämä lääkinnällinen juoma oli valmistettu kokapensaasta lehdistä ja trooppisen kola-puun pähkinöistä. Juomaa myytiin vain apteekeissa. Coca-colasta tuli suosittu juoma kun amerikkalainen liikemies Asa Candler perusti Coca-cola –yhtiön, joka valmistaa edelleen coca-colaa.

Кока-колу изобрёл американский доктор Джон Пембертон в 1886 году. Это была лечебная микстура из листьев коки и орехов тропического дерева колы. Она продавалась только в аптеках. Популярным напитком кока-кола стала, когда американский бизнесмен Аса Григгс Кэндлер основал компанию «Кока-кола», которая занимается производством кока-колы до сих пор.

Клуб «Почемучек»

Ребята, в России выходит детский журнал «АБВГД-ейка», который любят читать, такие же как и вы, девчонки и мальчишки. И не только читать. Ребята задают в редакцию журнала вопросы.

Самые интересные вопросы и ответы на них можно прочитать в каждом номере «АБВГД-ейки» в разделе «Хочу всё знать».

Нам тоже захотелось открыть в журнале «Воробышек» похожую рубрику. Мы назвали её «Клуб почемучек». А журнал «АБВГД-ейка», как старший товарищ, разрешил опубликовать в «Воробышке» интересные вопросы своих читателей и ответы на них.

***Mihin unta tarvitaan?
Olga Jegorova (kaupunki: Kazan)***

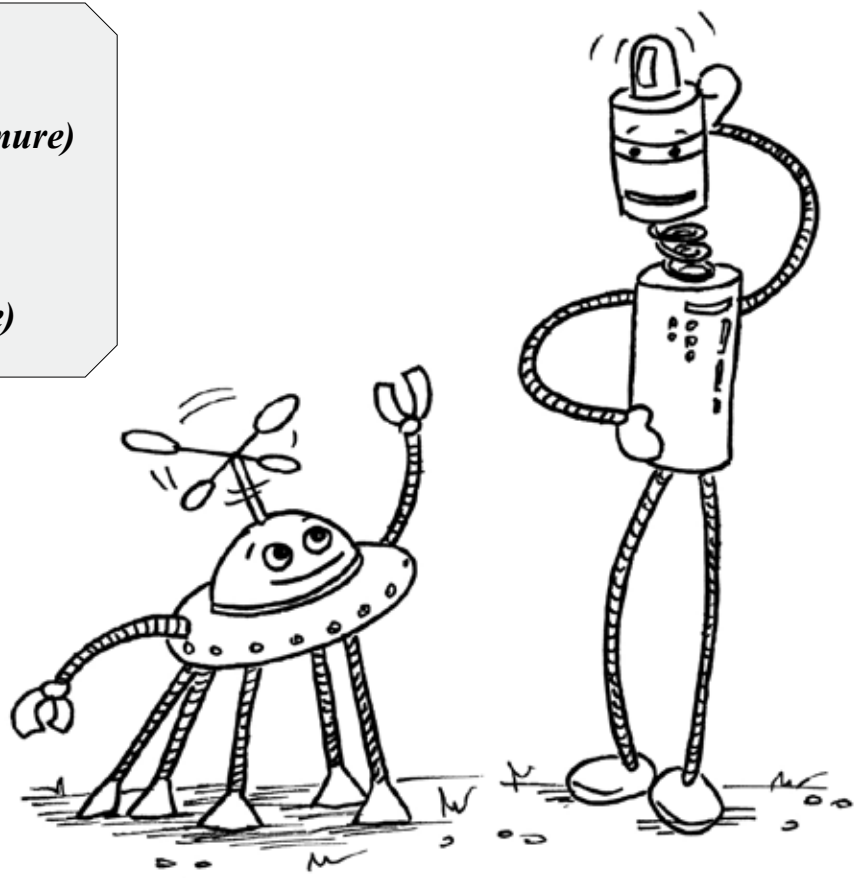
***Зачем нужен сон?
Ольга Егорова (г. Казань)***

Yksikään elävä olento ei selviydy ilman lepoa ja unta. Ihmiset nukkuvat elämästään noin kolmasosan. Aivomme ja hermostomme työskentelevät meidän levätessäkin ja ne saavat lepoa vain unen aikana. Jotta aivot ja hermosto ehtisivät levätä kunnolla, aikuiset tarvitsevat unta 7-8 tuntia ja lapset 9-10 tuntia.

Ни одно живое существо не обходится без отдыха и сна. Люди проводят во сне примерно треть жизни. Даже когда мы ничего не делаем, наш мозг и нервная система работают. Отдыхать они могут только во сне. Чтобы хорошо отдохнуть, взрослый должен спать 7-8 часов, а ребёнок – 9-10 часов.

*Kuka keksi robotit?
Evgenija Pozdnjakova
(kaupunki: Nikolaevsk-na-Amure)*

*Кто изобрёл роботов?
Евгения Позднякова
(г. Николаевск-на-Амуре)*

Tsekkiläinen kirjailija Karel Čapek keksi sanan “robotti”. Hän antoi tämän nimityksen tarinoissaan esiintyville mekaanisille laitteille, jotka muistuttivat ihmisiä. Robotit näyttivät kuitenkin enemmän koneilta ja ne autoivat tekemällä töitä, jotka olivat ihmisille liian raskaita. Nykyaikaisten robottien esi-isä oli ranskalaisen tiedemiehen Jacques de Vaucansonin 1700-luvulla keksimä mekaaninen ankka, joka osasi liikkua, heiluttaa siipiään ja kaakattaa. Nykyaikaiset robotit osaavat tehdä monenlaisia asioita: valmistaa ruokaa, rakentaa autoja ja jopa kävellä Mars-planeetalla! Itsenäiseen ajatteluun ne pystyvät kuitenkin vain elokuvissa, sillä todellisuudessa ne toimivat ihmisten suunnitteleminen ohjelmien mukaan.

Слово «робот» придумал чешский писатель Карел Чапек. В его рассказах так называли механизмы, похожие на человека. Но роботы скорее похожи на машины, они помогают выполнять тяжёлую для людей работу. Предком современных роботов была механическая утка, которую придумал французский учёный Жаком де Вукансон в 18 веке. Она умела самостоятельно передвигаться, махать крыльями и крякать. Современные роботы могут многое: готовить еду, строить автомобили, даже гулять по Марсу! Но только в кино роботы умеют думать самостоятельно, в жизни же все они работают по той программе, которую придумал для них человек.

Miksi ihmiset puhuvat eri kieliä?

*Tanja Kuzmina
(kaupunki: Rtištševo)*

Почему люди говорят на разных языках?

*Таня Кузьмина
(г. Ртищево)*

Tiedemiehet eivät tiedä milloin ihmiset oppivat puhumaan, mutta siitä on hyvin kauan. Ihmiset elivät tuohon aikaan eristäytyneinä heimoina, joiden välissä oli autiomaita, vuoria ja valtameriä. Kukin heimo keksi oman äänteiden järjestelmän – oman kielensä. Heimot levittäytyivät laajemmille alueille ja hajaantuivat pienemmiksi yhteisöiksi asuttaen koko maapallon. Samalla kun ihmisryhmät hajaantuivat toisistaan erilleen, kielet muuttuivat ja niihin ilmestyi uusia sanoja. Kielet muuttuivat selkeästi erilaisiksi kuin alkuperäinen kantakieli, mutta ne muistuttavat silti toisiaan. Englannin, ranskan, saksan ja venäjän kielet ovat esimerkiksi keskenään täysin erilaisia, mutta silti ne ja muutamat kymmenet muut kielet ovat muodostuneet yhdestä kielestä: indoeurooppalaisesta kantakielestä.

Учёные не знают, когда люди заговорили впервые, но произошло это очень давно. В то время люди жили отдельными племенами, между которыми находились пустыни, горы и океаны. Каждое племя придумывало свою систему звуков – свой язык. Племена увеличивались, делились на более мелкие и расселялись по всему миру. Со временем языки отделившихся групп менялись, в них появлялись новые слова. Они стали отличаться от первоначальных языков, хотя оставались похожими. Например, совершенно разные сегодня английский, французский, немецкий и русский и ещё несколько десятков языков давным-давно составляли один язык – индоевропейский.

Mielenkiintoista

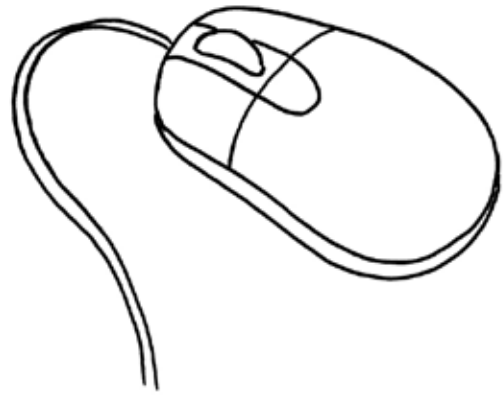
Mitä tiedätte hiirestä?

13 mielenkiintoista asiaa

Joku pelkää niitä, joku pitää niitä suloisina ja jotkut suhtautuvat niihin neutraalisti. Me tiedämme niistä paljon, mutta vielä enemmän on meiltä pimennossa.

Tässä on muutama mielenkiintoinen tosiasia hiiren elämästä.

1. Suurimmalle osalle nykyajan ihmisistä sanasta ”hiiri” tulee mieleen tietokoneohjain. Tämän laitteen on kehittänyt henkilö nimeltään Douglas Engelbart 60-luvun puolivälissä. En ole valitettavasti löytänyt kattavaa selitystä sille, miksi ”hiiri” sai juuri tämän nimen. Luultavasti siksi, että sillä on häntä...

2. Arkeologit ovat muuten kaivaneet esiin rintaneulan, joka muistuttaa paljon Disneyn Mikki Hiirtä. Rintaneula on valmistettu jo 900-luvulla eKr. Asiantuntijat ovat sitä mieltä, että tuntematon muotoilija yritti kuvata leijonaa ja teki rintaneulan oman mielikuvituksensa pohjalta.

1. У большинства людей в наше время слова «мышь» и «мышка» вызывают ассоциации с компьютерным манипулятором типа «мышь». А придумал это устройство человек по имени Дуглас Энгельбарт в середине 60-х годов. К сожалению, я так и не нашла внятного объяснения, почему «мышка» была названа именно так. Наверное, потому что у неё есть хвостик...

2. Кстати, археологи выкопали бронзовую брошь, которая очень похожа на диснеевского Микки. Изготовлена она была в X веке до н. э. Как считают специалисты, неизвестный скульптор намеревался изобразить льва и сделал это в меру своей фантазии.

Это интересно

Чего вы не знаете о мышах?

13 интересных фактов

Кто-то их боится, кто-то умиляется,
а кто-то абсолютно нейтрален.

Мы много о них знаем, но ещё больше – НЕ знаем.
Вот несколько интересных фактов из жизни мышей.

3. Jerusalemin yliopiston tutkijat väittävät, että hiiret muistuttavat ihmisiä paljon enemmän kuin luullaan. Jos hiiri suurennettaisiin ihmisen kokoiseksi ja sen selkäranka suoristettaisiin, hiiren ja ihmisen nivelten rakenne näyttäytyisi samankaltaisena ja luissa on saman verran yksityiskoh-
tia. Tutkijat kertovat myös, että ihmisten geenien toimintaa on helpompi tutkia hiirillä kuin itse ihmisellä.

3. Учёные Иерусалимского университета утверждают, что мыши гораздо больше похожи на людей, чем кажется. Если мышь увеличить до роста человека и распрямить скелет, то окажется, что суставы мышей и людей устроены одинаково, а кости имеют равное количество деталей. Учёные говорят даже, что изучать на мышах функции человеческих генов легче, чем на самом человеке.

4. Mikki Hiiri on ensimmäinen ”inhimillistetty hiiri”. Se esiintyi ensi kerran vuonna 1928 piirroselokuvassa Höyrylaiva Ville. Sittemmin piirroseloku-
vissa alkoivat näyttäytyä Jerry (Tomin kanssa), kissa Leopoldin kiusaajat, Stuart Little, Remi (kokki, joka valmistaa ratatoulea) sekä hiirikuningas Pähkinänsärkijästä.

4. Микки-Маус – первая «очеловеченная мышь». Впервые он появился в 1928 году в мультике «Пароходик Вилли». Кроме него, в мультфильмах и фильмах засветились Джерри (который с Томом), мучители кота Леопольда, Стюарт Литтл, Реми (повар, готовивший рататуй), король мышей из «Щелкунчика».

5. Lemmikkeinä käytetään useimmiten valkoisia ja värillisiä hiiriä, jotka on jalostettu valikointimenetelmällä. Tällaiset hiiret ovat menettäneet villin luonteensa, joten niitä on helppo hoitaa ja ne syövät monenlaista ruokaa.

6. Jyrsijöistä pienikokoisimpana ja kaikista nisäkkäistä toiseksi pienimpänä eläimenä pidetään vaivaishiirttä, joka on yllättävän siro ja suloinen värikästurkkinen olento.

7. Kaikki tietävät, että hiiret pitävät juustosta. Tämä on kuitenkin väärää tietoa, väittävät brittiläiset tiedemiehet. Jyrsijät pitävät ravinnosta, jonka sokeripitoisuus on korkea, kuten esimerkiksi jyvistä ja hedelmistä, kun taas tuotteet, jotka tuoksuvat voimakkaasti juustolle, herättävät niissä vastenmielisyyttä.

5. Для содержания в домашнем зооуголке чаще всего используют белых и цветных мышей, которые выведены путём селекционного отбора. Такие мыши утратили природную дикость, удобны в обращении, а питаются самыми разнообразными кормами.

6. Самая маленькая среди грызунов и на втором месте вообще среди млекопитающих – мышь-малютка, удивительно изящное и симпатичное существо с яркой окраской.

7. Все знают, что мыши любят сыр. Однако это заблуждение, утверждают британские учёные. Грызуны предпочитают есть пищу с высоким содержанием сахара, например, зёрна и фрукты, а объекты с сильным запахом сыра вызывают у них отвращение.

8. Lepakko (ven. lentävä hiiri) on ainoa lentokykkyinen nisäkäs.

9. Rotat ja hiiret kuuluvat maapallon laajalukuisampaan lahkoon – jyrsijöiden lahkoon. Jyrsijöitä yhdistää niille tyypillinen erikoinen hampaisto, joka samalla erottaa ne muiden lahkosten edustajista. Jyrsijöiden ylä- ja alaleukaluissa on etuhampasparit. Etuhampaat ovat hyvin isokokoisia eikä niillä ole juuria ja ne kasvavat eläimen koko elämän ajan. Etuhampaat kuluvat epätasaisesti ja ne jäävät aina teräviksi.

8. Летучие мыши – единственные животные из млекопитающих, способные летать.

9. Крысы и мыши принадлежат к самому многочисленному на земном шаре отряду – отряду грызунов. Характерная особенность, объединяющая грызунов и отличающая их от представителей других отрядов – своеобразное строение зубной системы. На верхней и нижней челюстях расположено по одной паре резцов. Они очень велики, лишены корней и растут в течение всей жизни животного. Резцы стачиваются неравномерно и всегда остаются острыми.

10. Idässä hiiriin suhtaudutaan täysin eri tavoin kuin lännessä. Lännessä hiiriin liittyy ainoastaan negatiivisia tunteita, kun taas esimerkiksi Japanissa rottaa pidetään onnenjumalan kumppanina. Kiinassa rottien puuttuminen taloista ja pihalta oli huono enne.

11. Miksi rotat pakenevat uppoavasta laivasta? Ne aistivat herkästi ääniä, joita ihmiset eivät kuule. Ei ole tava-tonta, että rotat pyrkivät poistumaan laivasta jo hiljaisessa satamassa kuultuaan sellaisen ”meren äänen”, jonka kaiku muistuttaa tiheydeltään myrskyaaltoja. Rotat aistivat, että tällaiselle laivalle voi käydä huonosti. Kapteeni tietää kaiken. Mutta rotat tietävät vielä enemmän.

10. На Востоке крысы воспринимаются совсем иначе, чем на Западе, где с их образом связываются лишь негативные эмоции. В Японии, например, крыса – спутница бога счастья. В Китае отсутствие крыс в доме и во дворе считалось тревожным знаком.

11. Почему крысы бегут с тонущего корабля? Они очень чувствительны к не слышимым людям звукам. Не исключено, что ещё в тихой гавани крысы, услышав «голос моря», спешат уйти с корабля, резонансная частота которого совпадает с частотой волн шторма. Они чувствуют, что такому кораблю может не поздоровиться. Капитан знает всё. Но крысы знают больше.

12. Hiiret osaavat nauraa! Ne päästelevät leikkiessään ääniä, jotka muistuttavat ihmisen naurua.

12. Мыши умеют смеяться! Во время игр они издают звуки, похожие на человеческий смех.

13. Ja viimeiseksi. Ajatellaan, että norsut pelkäävät hiiriä. Tiedeyhteisö on maailmanlaajuisesti todennut, etteivät norsut pelkää hiirten läsnä ollessa. On tehty koe, jossa norsujen luo päästettiin lukuisia hiiriä, mutta norsut eivät pelästyneet lainkaan, eivätkä lähteneet karkuun. Joten tämä harhakäsitys on nyt sitten korjattu.

Lähde: www.shkovazhizni.ru/archivelo/n-11283

13. И последнее. Считается, что слоны боятся мышей. Вездесущей наукой было установлено, что слоны вовсе не испытывают страха перед мышами. Был проведён эксперимент, в котором на слонов выпустили множество мышей, и слоны совсем не испугались и не бросились наутёк. Так что это заблуждение развеяно.

Источник: www.shkovazhizni.ru/archivelo/n-11283

Opetellaan piirtämään

Näiden sivujen avulla opit piirtämään hiiren lyijykynää ja kumia käyttämällä.

Ребята, эти страницы помогут вам научиться рисовать мышку с помощью карандаша и резинки.

1

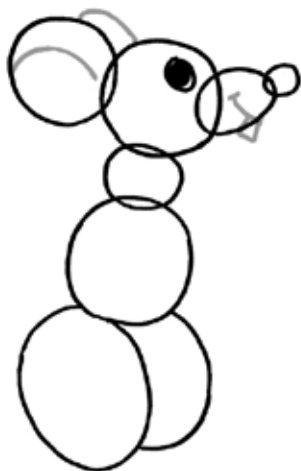
2

3

4

5

Учимся рисовать

6

7

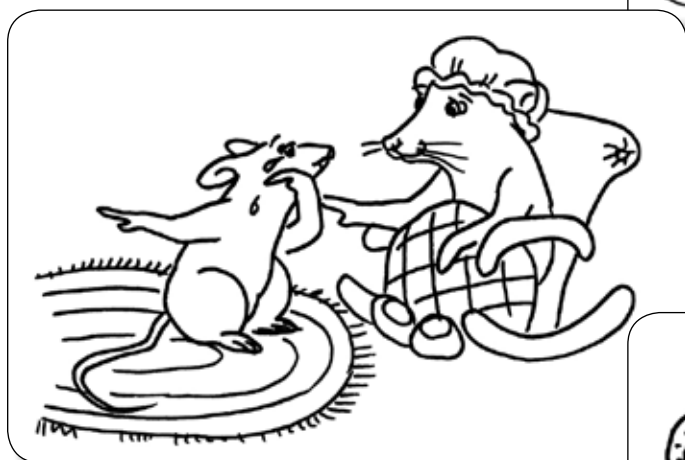
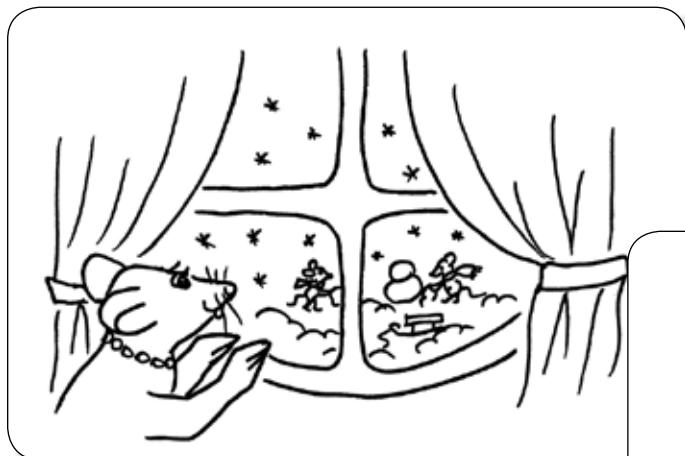

8

9

Keksi kuvista tarina!
Придумай рассказ по картинкам!

Vitamiinit

Sana vitamiini tulee latinan sanasta vita, joka merkitsee elämää. Vitamiinit ovat välttämättömiä terveyden ylläpitäjinä. Voidaksemme hyvin meidän on saatava vitamiineja päivittäin immuunijärjestelmän vahvistamiseksi ja sairauksien ennaltaehkäisemiseksi. Lapsi tarvitsee vitamiineja kasvaakseen ja voidakseen hyvin. Paras vitamiinien lähde on monipuolinen ja tasapainoinen ruoka. Yleisiä vitamiinien puutosoireita ovat väsymys ja ärtyneisyys. Ihminen tarvitsee 13 eri vitamiinia. On olemassa kahdenlaisia vitamiineja; rasvaliukoisia ja vesiliukoisia. A, D, E ja K-vitamiinit ovat rasvaliukoisia, kun taas B- ja C-vitamiinit ovat vesiliukoisia. Ero on tärkeä, koska se kertoo aineiden kyvystä poistua elimistöstä ja varastoitua soluihin ja elimiin. Rasvaliukoiset vitamiinit pysyvät pidempään kehossa kuin vesiliukoiset, jotka eivät varastoidu elimistöön ja voivat liueta ruoanvalmistuksessa keitinveeteen. Vesiliukoisia vitamiineja on saatava päivittäin. Vesiliukoisten vitamiinien lähteitä ovat hedelmät, kasvikset ja täysjyväviljatuotteet. Täysjyvävalmisteet ovat myös erinomaisia kuidun lähteitä ja sisältävät runsaasti B-vitamiineja sekä kivennäisaineita. Viljavalmisteet ovat hyviä energian, hiilihydraattien ja proteiinien lähteitä. Margariini on erittäin hyvä rasvaliukoisten A-, D- ja E-vitamiinien lähde. Kasviöljyt sisältävät E-vitamiinia. Tärkeitä vitamiineja lapsen kasvulle ja kehitykselle ovat A- ja D-vitamiinit.

Lähde: www.vitaelab.fi

Витамины

Слово витамин происходит от латинского слова vita, которое обозначает жизнь. Витамины необходимы для поддержания здоровья. Чтобы чувствовать себя хорошо, мы должны ежедневно получать витамины для укрепления иммунной системы и профилактики заболеваний. Ребёнку витамины нужны для роста и хорошего самочувствия. Лучший источник витаминов – разнообразное и сбалансированное питание. Усталость и раздражительность – обычные симптомы, говорящие о недостатке витаминов. Человек испытывает потребность в 13 различных витаминах. Существует две разновидности витаминов: жирорастворимые и водорастворимые. Витамины А, D, Е и К – жирорастворимые, а витамины В и С – водорастворимые. Разница между ними имеет большое значение, так как это свидетельствует о способности веществ выводиться из организма или накапливаться в клетках и органах. Жирорастворимые витамины дольше остаются в организме человека, чем водорастворимые, которые не накапливаются в организме и могут растворяться в воде при приготовлении пищи. Водорастворимые витамины необходимо получать ежедневно. Источниками водорастворимых витаминов являются фрукты, овощи и продукты из цельного зерна. Продукты из цельного зерна – отличный источник волокон, они богаты витамином В и минеральными веществами. Зерновые продукты являются хорошими источниками энергии, углеводов и белков. В маргарине много жирорастворимых витаминов А, D и Е. Растительные масла содержат витамин Е. Витамины А и D важны для роста и развития ребёнка.

Источник: www.vitaelab.fi

Vitamiinit A ja D

A-vitamiinin tarve ja saanti

A-vitamiinin yleisimmin tunnettu vaikutus on sen merkitys näkökyvylle. A-vitamiinin puutoksen oireita on hämäräsokeus ja ihon ja sarveiskalvon kuivuminen, ärtyminen ja haavaumat. A-vitamiinilla on merkitystä ihon ja limakalvojen hyvinvoinnin edistäjänä. se vaikuttaa myös solukalvojen normaalin toiminnan ylläpitämiseen ja kasvuun. Puutosoireena on mm. ihon kuivuminen. Beetakaroteenin (A-vitamiinin tärkeimmän esiasteen) muuttumista A-vitamiiniksi voi häiritä jodin puute.

Päivittäinen saantisuositus on 800-900 µg ja imetyksen aikana 1200 µg. A-vitamiinia tai sen esiastetta beetakaroteenia saa ravinnosta mm. **maksasta, porkkanasta, munankeltuaisesta ja voista.**

D-vitamiinin tarve ja saanti

D-vitamiinia tarvitaan luuston kasvuun ja kehitykseen, luuston lujuuden ylläpitämiseen ja murtumien ehkäisyyn. D-vitamiinin puutteesta johtuva riisitauti on nykyisin lapsilla harvinainen, mutta kuitenkin mahdollinen sairaus. Liian vähäinen D-vitamiinin saanti voi aiheuttaa luuston hitaampaa kehittymistä. Aikuisilla ja etenkin vanhuksilla pitkäaikainen puutos aiheuttaa osteomalasiaa eli luiden pehmenemistä. D-vitamiinilla on todettu olevan vaikutusta myös murtumien ehkäisyssä ja lihasten parantuneessa toiminnassa. Uusimpien tutkimusten mukaan D-vitamiinilla saattaa olla merkitystä tyypin 1 diabeteksen, syövän, nivelreuman ja MS-taudin ehkäisyssä.

Osa D-vitamiinistamme valmistuu ihossa auringon ultraviolettisäteilyn ansiosta, mutta meillä Suomessa vain kesäkuukausina. Siksi ravinnosta tai vitamiinivalmisteista saatavan D-vitamiinin merkitys on suuri. D-vitamiinin saantilähteitä ovat **lohi, silakka, muikku ja munankeltuainen, vitamiinoidut maitovalmisteet ja margariinit.** D-vitamiinin saanti ravinnosta on todettu niukaksi. Siksi D-vitamiinilisää suositellaan ainakin loka-maaliskuun ajan erityisesti lapsille, nuorille, raskaana oleville, ikääntyville sekä niille, jotka eivät käytä vitamiinoituja maitovalmisteita tai margariineja.

Päivittäinen saantisuositus on 7,5- 10 µg eli 300-400 KY (=kansainvälistä yksikköä). D-vitamiinin lisäsaanti on välttämätöntä imeväis- ja leikki-ikäisille 0-3-vuotiaille lapsille.

Samaa annosta suositellaan vuoden pimeänä aikana raskaana oleville ja imettäville naisille sekä yli 60-vuotiaille.

Lähteet: *Vitamiini ja hivenaineopas, Ferrosan ja D-Vitamiini Minisun: Aurinkoa apteekista*

D-vitamiinin saantisuositukset

	Ikä	Suositus µg / vrk
Lapset	0-2	10
Lapset, nuoret	3-20	7,5
Aikuiset	21-60	7,5
Ikääntyvät	61-	10
Raskaana olevat ja imettävät		10

Taulukon lähde: *Valtion ravitsemusneuvottelukunta, Suomalaiset ravitsemussuositukset, 2005.* Korkein hyväksyttävä päiväannos alle 10-vuotiaille lapsille on 25 µg ja nuorille ja aikuisille 50 µg.

Витамины А и D

Витамин А

Общеизвестно значение витамина А для зрения. Симптомы дефицита витамина А - куриная слепота, сухость, раздражение и язвы кожи и роговицы. Витамин А является важным фактором здоровья кожи и слизистых оболочек. Он оказывает влияние также на поддержание и развитие нормальной деятельности клеточных оболочек. Одним из симптомов, свидетельствующих о дефиците витамина А, является сухость кожи. Превращению бетакаротина (провитамина А) в витамин А может помешать дефицит йода.

Ежедневно рекомендуемое количество витамина А составляет 800-900 мкг (микрограмм), а во время кормления грудью 1200 мкг. Источниками витамина А или провитамина А (бетакаротина) являются такие пищевые продукты, как **печень, морковь, яичный желток и масло.**

Витамин D

Витамин D необходим для роста и развития костной системы, для поддержания прочности костей и предотвращения их ломкости. В настоящее время у детей редко встречается такое заболевание как рахит, связанный с дефицитом витамина D, но он всё-таки возможен. Недостаток витамина D может вызвать замедленное развитие костной системы. У взрослых и, особенно, стариков длительный дефицит витамина D приводит к остеопорозу или размягчению костей. Установлено, что витамин D влияет также на предотвращение ломкости костей и улучшает работу мышц. На основании данных наиболее новых исследований витамин D может иметь значение в профилактике диабета 1-го типа, рака, ревматизма суставов и мультисклероза.

Часть витамина D производится в нашем организме, благодаря солнечному ультрафиолетовому излучению, но в Финляндии это возможно только в летнее время. Поэтому велико значение витамина D, получаемого из продуктов питания и витаминных препаратов. Источниками витамина D являются **лосось, салака, ряпушка и яичный желток, витаминизированные молочные продукты и маргарины.** Установлено, что поступление в организм витамина D из продуктов питания незначительно. Поэтому в период с октября по март рекомендуется принимать витамин D детям, молодёжи, беременным женщинам, пожилым людям, а также тем, кто не употребляет в пищу витаминизированные молочные продукты или маргарины.

Дневная рекомендуемая доза составляет 7,5-10 мкг, то есть 300-400 МЕ (=международных единиц). Дополнительный приём витамина D обязателен для детей грудного и дошкольного возраста (от 0 до 3 лет).

Такое же количество витамина D рекомендуется в тёмное время года беременным и кормящим женщинам, а также людям старше 60 лет.

Источник: *Путеводитель по витаминам и минералам, Ferrosan ja D-Vitamiini Minisun: Солнце из аптеки*

Рекомендуемое количество витамина D

	Возраст	Рекомендуемое количество мкг / сутки
Дети	0-2	10
Дети, молодёжь	3-20	7,5
Взрослые	21-60	7,5
Пожилые	61-	10
Беременные и кормящие женщины		10

Источник таблицы: *Государственная комиссия по питанию, Финские рекомендации по питанию, 2005.* Высшая рекомендуемая дневная норма для детей младше 10 лет - 25 мкг, для молодёжи и взрослых - 50 мкг.

Hampaiden hoito

Lapsuudessa opitut hyvät hammashoitotavat säilyvät helposti läpi elämän. Vanhempien osuus leikki-ikäisen lapsen hampaiden hoidossa on erittäin tärkeä. Vanhemmat ohjaavat lasta tämän ruokailu- ja herkuttelutottumusten sekä hampaiden harjaustavan muodostumisessa.

Terveelliset ruokailutottumukset

Hampaiden reikiintymisen ehkäisemisessä erityisen tärkeitä asioita ovat terveellinen ravinto, turhan makean välttäminen sekä ruoka-aikojen säännöllisyys. Hampaiden reikiintymisen aiheuttaa suussa esiintyvä Streptococcus Mutans – bakteeri yhdessä väärin ruokailutottumusten kanssa. Suun bakteerit tuottavat sokerista ja tärkkelyksestä happoja, jotka liuottavat hampaan pintaa. Tämä ns. happohyökkäys kestää n. ½ tuntia. Normaalisti sylki korjaa happojen aiheuttamat vauriot palauttamalla hampaisiin happojen niistä liuottamat mineraalit. Jos syljelle ei jää riittävästi aikaa happojen aiheuttamien jälkien korjaamiseen, hampaat alkavat vähitellen reikiintyä. Kaikki syömiset ja juomiset tulee keskittää ruoka-aikoihin ja karsia turhat välipalat pois. Aterioiden välit ovat hampaille tärkeää lepoaikaa. Vesi on paras janojuoma ja sitä voi huoletta juoda aterioiden välissäkin. Makeita syötäviä ja juotavia kannattaa mahdollisuuksien mukaan välttää. Jos niitä kuitenkin halutaan käyttää, ne kannattaa ajoittaa aterioiden yhteyteen tai juhlahetkiin.

Ksylitoli

Säännöllinen ksylitolin käyttö ehkäisee reikiintymistä. Aterian jälkeen käytettynä ksylitoli katkaisee happohyökkäyksen. Lisäksi se vähentää suun bakteerien määrää ja muuttaa bakteeriplakin helpommin irtoavaksi harjaamalla. Parhaimman tehon ksylitolista saa käyttämällä ksylitolipurukumia tai -pastilleja 1-2 kertaa päivässä.

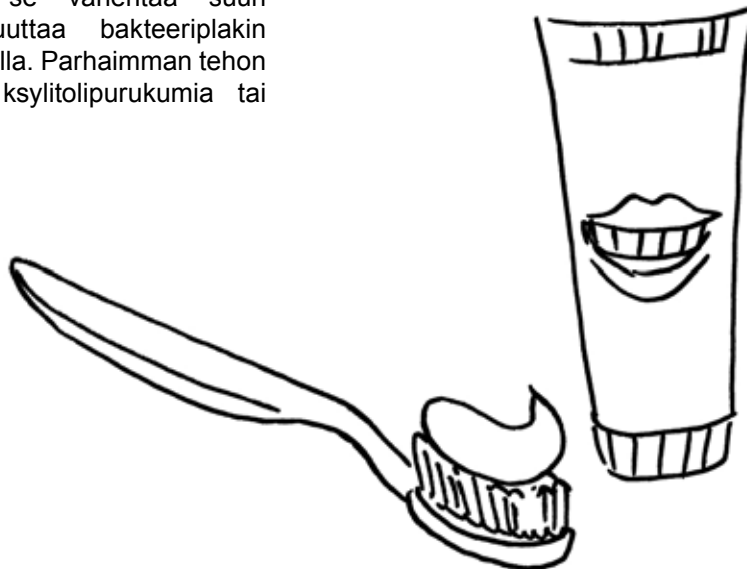
Hampaiden harjaus

Hampaiden pinnalle kertynyt bakteeripeite harjataan huolellisesti pois joka ilta, mielellään myös aamuisin. Vanhempien on syytä auttaa harjaamisessa, mutta kannattaa antaa lapsen itsekin opetella oikeaa tekniikkaa. Harjaa liikutellaan edestakaisin lyhyin, hammasrivin suuntaisin liikkein. Huomio kannattaa kiinnittää erityisesti ienrajoihin. Kun pysyviä hampaita puhkeaa, ne tulisi pitää erityisen hyvin puhtaina.

Fluori

Hammastahnasta hampaat saavat tarvitsemaansa fluoria. Tahnaa annostellaan harjalle vain pieni nokare. Tahnan fluori vaikuttaa paremmin, kun suu jätetään huuhtomatta tai huuhdotaan vain kevyesti. Hammashoitolasta annetaan ohjeet fluoritablettien käyttämisestä, mikäli lisäfluori on tarpeen.

Lähde: *Leikki-ikäisen lapsen hoito-opas; MLL*

Уход за зубами

Хорошая привычка по уходу за зубами, выработанная в детстве, легко может сохраниться на всю жизнь. Роль родителей в уходе за зубами детей дошкольного возраста чрезвычайно велика. Родители формируют у детей привычки питания и употребления лакомств, а также навыки чистки зубов.

Здоровые привычки питания

В деле профилактики зубного кариеса особенно важным фактором являются здоровое питание, избежание употребления излишнего количества сладостей, а также регулярный режим приёма пищи. Возникновение зубного кариеса связано с присутствием в ротовой полости бактерий *Streptococcus Mutans* и с неправильными привычками питания. Содержащиеся во рту бактерии производят из сахара и крахмала кислоты, которые растворяют поверхность зуба. Эти, так называемые, кислотные атаки продолжаются примерно полчаса. В нормальном состоянии слюна исправляет повреждения, вызываемые кислотой, возвращая зубам минералы, растворённые кислотами. Если у слюны нет досточного времени для исправления следов, оставленных кислотой, зубы начнут понемногу разрушаться. Приём пищи и напитков надо сосредоточить на основное время приёма пищи и отказаться от промежуточных перекусов. Промежутки между приёмами пищи являются важным временем для отдыха зубов. Вода - самый хороший напиток для удаления жажды, и её можно без вреда для зубов пить и в промежутках между приёмами пищи. Следует, по возможности, избегать употребления сладкой пищи и напитков. Если всё-таки есть желание их использовать, то их употребление надо приурочивать к основным приёмам пищи или к праздникам.

Ксилитол

Регулярное употребление ксилитола предотвращает возникновение зубного кариеса. Использование ксилитола после еды прекращает кислотную атаку. Кроме этого, ксилитол способствует уменьшению количества бактерий во рту и изменяет состояние бактериального налёта на зубах, который после этого легче удаляется зубной щёткой. Наилучшего эффекта от ксилитола можно достичь, если пользоваться содержащими ксилит жевательными резинками или пастилками 1-2 раза в день.

Чистка зубов щёткой

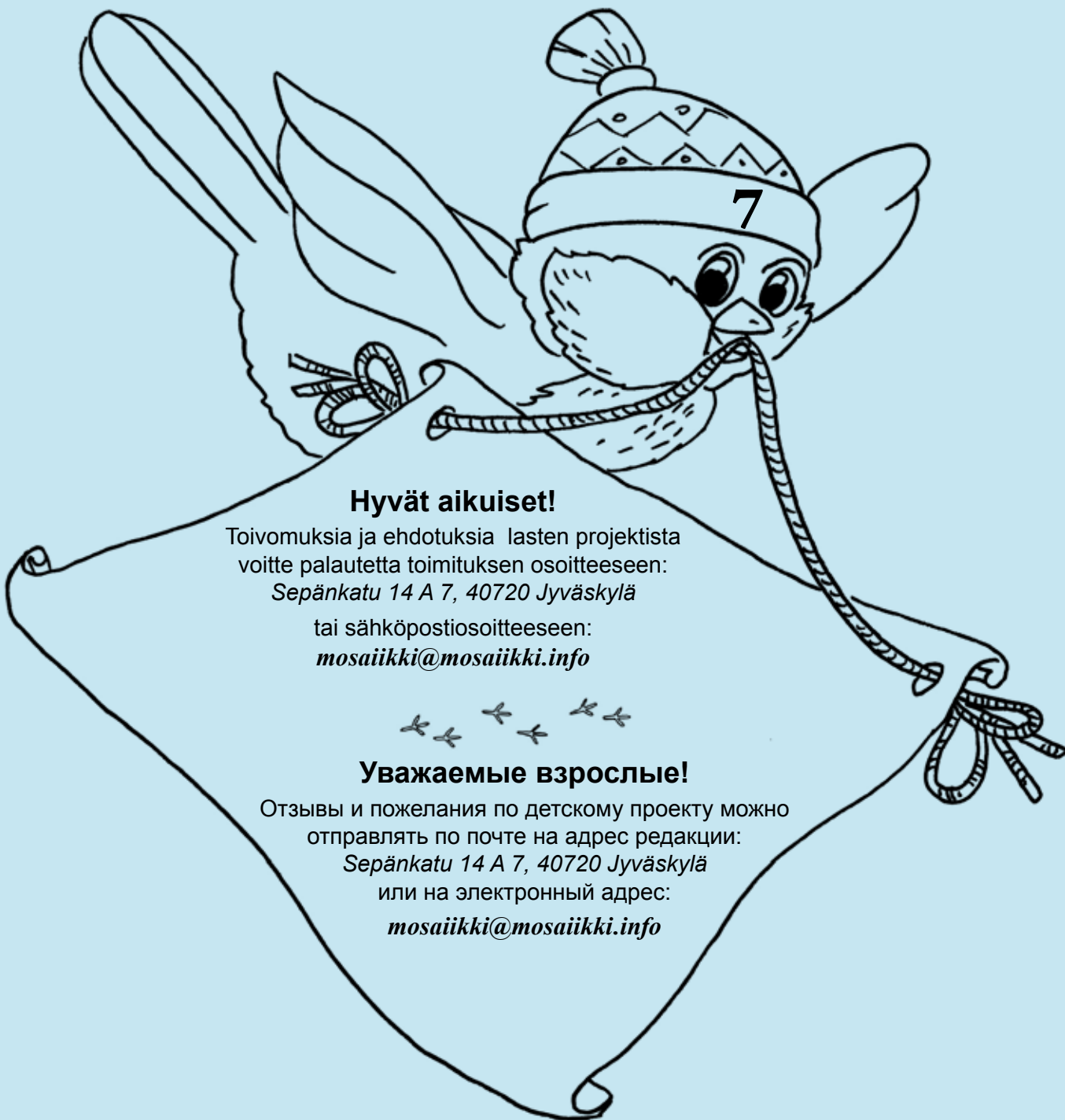
Бактериальный налёт, накопившийся на поверхности зубов, тщательно счищают щёткой ежедневно по вечерам, и, желательнее, также по утрам. Родителям надо помогать детям при чистке зубов, но дети должны иметь возможность и самостоятельно овладевать навыками правильной техники чистки зубов. Щётку двигают взад и вперед короткими движениями вдоль всего зубного ряда. Особое внимание следует уделять границам зубов с дёснами. При прорастании постоянных зубов, их следует содержать в особой чистоте.

Фтор

Зубы получают необходимый для них фтор из зубной пасты. На щётку выдавливают небольшое количество пасты. Фтор, содержащийся в пасте, оказывает лучшее воздействие, если рот после чистки зубов не полоскать или только слегка сполоснуть. В зубной поликлинике можно получить инструкции по использованию фторсодержащих таблеток, если есть необходимость в дополнительном получении фтора.

Источник: *Справочник по уходу за детьми дошкольного возраста. Общество защиты детей им. Маннергейма*

Hyvät aikuiset!

Toivomuksia ja ehdotuksia lasten projektista
voitte palautetta toimituksen osoitteeseen:

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

tai sähköpostiosoitteeseen:

mosaiikki@mosaiikki.info

Уважаемые взрослые!

Отзывы и пожелания по детскому проекту можно
отправлять по почте на адрес редакции:

Sepänkatu 14 A 7, 40720 Jyväskylä

или на электронный адрес:

mosaiikki@mosaiikki.info